

Методичні рекомендації
щодо організації та проведення II етапу Всеукраїнської учнівської
олімпіади з економіки у 2023/2024 навчальному році

*О.М. Саввіч, методист Центру
методичної та аналітичної роботи;
О.І. Грінченко, старший викладач кафедри
соціально-гуманітарної освіти*

Загальні положення. На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 31.10.2022 № 1330 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів і турнірів у 2023/2024 навчальному році», керуючись Положенням про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.09.2011 № 1099, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.11.2011 за № 1318/20056 (із змінами), відповідно до листа Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації від 02.11.2023 № 01-33/5154 в районах Харківської області та міста Харкова II (районний) етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки (далі – II етап олімпіади) буде проведено в режимі онлайн.

8 грудня 2023 року відбудеться II етап Всеукраїнської олімпіади з економіки для учнів 9 – 11 класів. **Олімпіадні змагання можуть бути проведені в дистанційному або змішаному форматі** (за рішенням оргкомітету).

У II етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки можуть брати участь учні (учениці) 9 – 11-х класів, які стали переможцями I (шкільного) етапу.

Звертаємо Вашу увагу на те, що **умовами проведення II етапу олімпіади є добровільна участь** здобувачів освіти та дотримання законодавства України в частині **забезпечення заходів безпеки**, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні.

У разі повітряної тривоги, відсутності електроенергії, інтернет-зв'язку в день проведення олімпіади рекомендуємо передбачити гнучкий графік, який дозволить узяти участь в олімпіаді всім учням, включеним у заявку закладу освіти.

Забороняється втручання батьків учасників (або осіб, які їх замінюють) і вчителів, які підготували учнів, у перебіг змагань, участь у перевірці робіт і апеляцій.

Для проведення олімпіади створюються **районні оргкомітет** і журі.

Оргкомітет. До складу оргкомітету II етапу олімпіад доцільно ввести **представників від кожної територіальної громади**. Оргкомітет вирішує питання про допуск команди до змагань за наявності заявки про участь команди в II етапі олімпіади та звіту про проведення I етапу. У разі заміни з поважних причин деяких учасників олімпіади керівник команди подає до оргкомітету оригінал нової заявки із зазначенням причини заміни учнів.

Оргкомітет здійснює таку організаційну роботу з підготовки та проведення олімпіади:

- розробляє Порядок проведення олімпіади;

- розробляє Інструкцію до виконання роботи та знайомить із нею учнів перед початком олімпіади;
- забезпечує порядок проведення олімпіади;
- створює комісію, яка проводить реєстрацію учасників олімпіади, перевіряє відповідність складів команд до переліку осіб, поданих у заявках, наявність і правильність оформлення документів;
- на спільному з журі засіданні ухвалює рішення щодо визначення переможців змагань і нагородження переможців і учасників олімпіади, визначає остаточний склад команд для участі в наступному етапі змагань, готує документацію про результати виступу команд.

Порядок підготовки до проведення олімпіади. Завдання олімпіади будуть створені в документі Word та в Google-формі.

Відділи освіти районних державних адміністрацій, також територіальних громад Харківської області, Департамент освіти Харківської міської ради, керівники закладів освіти обласного та державного підпорядкування визначають **осіб, відповідальних** за проведення олімпіади. Доступ до завдань у документі Word та в Google-формі буде надано цим особам **о 8 годині ранку в день проведення олімпіади.**

Після отримання доступу до завдань відповідальна особа має завантажити завдання в документі Word і **скопіювати Google-форми на Google-диск**, визначений оргкомітетом олімпіади.

Для дистанційного виконання завдань заклади освіти, учні яких за заявкою є учасниками II етапу, збирають електронні адреси учасників (учениць) олімпіади, на які будуть направлені посилання на Google-форму.

Учасники (учасниці) олімпіади повинні мати акаунт Google. **З одного акаунта Google може бути надіслана лише одна форма.**

Олімпіадні завдання надсилаються учасникам за наданими електронними адресами закладів освіти за 10 хвилин до початку II етапу в день проведення олімпіади.

Рекомендуємо **підготувати робоче місце** учасника (учасниці) олімпіади, де має бути комп'ютер із вебкамерою та підключенням до мережі «Інтернет».

У зв'язку зі складною ситуацією, пов'язаною з воєнним станом, не в усіх буде можливість організувати відеоспостереження, тому актуалізуємо, що віримо в чесність і порядність учасників. Також нагадуємо про дотримання академічної доброчесності.

Алгоритм дій під час проведення олімпіади. Олімпіаду рекомендуємо розпочати о 10-00. **Тривалість виконання завдань – 2 години.** У разі виникнення форс-мажорних ситуацій оргкомітет приймає рішення про інший час початку та закінчення.

Алгоритм організації та проведення II етапу олімпіади має забезпечити максимальні умови для збереження життя та здоров'я учасників (учасниць) олімпіади.

Пропонуємо дотримуватися такого алгоритму дій учасників олімпіади та членів журі під час повітряної тривоги та/або відключення електроенергії, інтернет-зв'язку:

1. Дії в разі надходження сповіщення про повітряну тривогу в районі під час проведення випробування:

- на час оголошення тривоги доступ до завдань відповідальним обмежується і проведення випробування зупиняється;

- секретар журі фіксує час призупинення виконання завдань і робить відмітку в протоколі;

- після відбою повітряної тривоги виконання завдань продовжується;

- секретар оголошує час, який залишається для виконання завдань, і робить відмітку в протоколі.

2. Дії в разі відключення електроенергії, інтернет-зв'язку в районі під час проведення випробування:

- на час відключення електроенергії доступ до завдань відповідальним обмежується, проведення випробування зупиняється;

- секретар журі фіксує час виконання завдань і робить відмітку в протоколі;

- після включення електроенергії виконання завдань продовжується;

- секретар оголошує час, який залишається для виконання завдань, і робить відмітку в протоколі.

Структура завдань. Комплект завдань для кожної паралелі буде містити **20 тестових завдань різного рівня складності** з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох наведених.

За рівнями складності: 5 завдань I рівня складності; 5 завдань II рівня складності; 10 завдань III рівня складності. Максимальна оцінка за кожний тест I рівня – 1 бал, II рівня – 2 бали, III рівня – 3 бали. Загальна сума балів – 45.

Отримавши завдання в документі Word або посилання на Google-форму, учасник(ця) знайомиться з інструкцією щодо виконання завдань, часом, відведеним на роботу, і розпочинає виконання. Деякі поля в Google-формі будуть вказані як обов'язкові. Якщо вони не будуть заповнені, форму не буде прийнято.

Характеристика завдань

Зміст завдань II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки умовно поділяється на три блоки: загальні поняття (1), мікроекономіка (2), макроекономіка (3). Під час виконання завдань школярі мають продемонструвати як знання теоретичного матеріалу, так і вміння аналізувати, порівнювати, застосовувати економічні закони на практиці.

Завдання для учнів 9-х класів включають економічні категорії: потреби та економічні блага, економічні ресурси та процес виробництва, проблема вибору та альтернативна вартість. Питання з 2-го тематичного блоку можуть бути використані тільки на рівні розпізнавання економічних явищ чи понять (побутовий рівень). Завдання цього блоку не потребують складних математичних перетворень. Вони мають на меті перевірку рівня економічного мислення учнів, їх світогляду та вміння користуватися набутими знаннями для вирішення типових життєвих ситуацій. Поняття з 3-го блоку можуть бути використані тільки на рівні розпізнавання.

Завдання для учнів 10-х класів включають питання: потреби та економічні блага, економічні ресурси та процес виробництва, проблема вибору та альтернативна вартість, основні питання економіки, дійові особи економіки та їх взаємодія. Відповіді на запитання потребують ґрунтовних знань і вміння, у тому числі й

математичних. Поняття з 3-го блоку можуть бути використані тільки на рівні розпізнавання.

Завдання для учнів 11 класу охоплюють матеріал, який учні повинні були опанувати до терміну проведення II етапу олімпіади: взаємозв'язки економічних процесів і явищ, раціональна економічна поведінка споживача та виробника, попит, пропонування, ринкова ціна та гроші у функціонуванні економіки, ринки виробничих ресурсів і доходи в ринковій економіці.

Норми оцінювання завдань і час, відведений на їх виконання, подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Форма завдання	Кількість завдань	Максимальна оцінка за одне завдання (у балах)	Максимальна сума балів	Час, відведений на виконання завдання
Тестові завдання I рівня	5	1	5	2 години
Тестові завдання II рівня	5	2	10	
Тестові завдання III рівня (мінізадачі)	10	3	30	
Усього:			45	2 години

Особливі умови

Учням не дозволяється користуватися додатковими матеріалами (підручниками, посібниками, довідниками тощо).

Після завершення виконання завдань учасник(ця) перевіряє свої відповіді на полях форми та відправляє роботу.

Після відведеного терміну організатори закривають форму, відповіді після цього прийматися не будуть.

Щоб якісно підготуватися до олімпіади, необхідно повторити матеріал, вивчений у попередніх класах, і, не обмежуючись навчальним підручником, попрацювати з допоміжною літературою. Рекомендуємо орієнтуватися на зміст завдань районних і обласних олімпіад за минулі роки, готуючи учнів до олімпіади.

Звіт про проведення II етапу та заявку на участь команди в III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки слід надіслати протягом 10 днів після проведення олімпіади на ел.адресу: center_ekspert@ukr.net (Саввіч Олександр Миколайович).